

A
NAGY-KÁROLYI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1885. ápril 9-én

Máté-Szalkán tartott közgyűlésének
JEGYZŐKÖNYVE.

Szilágyi Lajos esperes és Reök Pál, majd Solymossy Bálint helyettesített gondnokok
elnökletük alatt:

Jelenvoltak:

Egyházi részről:

Segesvári József,
Kubinyi Károly,
Ujlaki Gábor,
Lövey Pál papi rendes

Világi részről:

Solymossy Bálint rendes,
Reök Pál,
Debreczeni István,
Szathmári József helyettesített

tanácsbírák.

Jegyzők: Papi részről Segesváry József; világi részről: Debreczeni István.

Továbbá: Asztalos György, mint a gyámintézeti választmány elnöke, Vityi Bertalan pénztárnoka.

Egyes egyházak képviselőivel megvizottak: Reök Pál főgondnok Kaplonyból, Szabó Gusztáv lelkész és Kósa Mihály gondnok Szamosszegről, Bartha József gondnok Beréből, Dienes Balázs lelkész és Baksay József presbyter N.-Dobosról, Bujáky István gondnok és Imre Ferencz presbyter N.-Ecsedről, Bereczky János, Balogh Sándor gondnokok Börvelyből, Kovács Ferencz gondnok Sz.-Miklósról, Csúja Imre főgondnok, Éwa Ferencz presbyter K.-Jánosiból, Nagy Károly lelkész Dengelegről, Papp A. thur lelkész, Id. Csizmadia János főgondnok M.-Szalkáról.

A fentiekén kívül jelenvoltak még lelkészek közül: Lányi Kálmán hodászi, Kéri Pál papsói, Daresi Bertalan parasznyi, Szencsy Ferencz ilki, Király István ó-pályii, Tukaes Lajos sz.-miklósi Veress Imre irinyi, Berey József szaniszlói lelkészek.

Ezenkívül több iskolatanító és számos hallgató.

Esperes ur Istenhez intézett buzgó foház után a jelenvoltakat szívélyesen üdvözölve a gyűlést megnyitja.

1. Olvastatott az esperesi évi jelentés, mely a megejtett egyházlátogatás alapján az egyházak és iskolák állapotát kedvező színben tüntetvén fel, áttér az ezen évi közigazgatási bevételek és kiadások összegezett kimutatására, melyszerint 24,327 lélek után befolyt 2 forintjával 486 forint 54 kr., 35 lelkészről és 39 rendes tanítótól pedig egy—egy forintjával 74 forint s így összesen 560 forint 54 kr., miután pedig az e. kerületi és e. megyei közigazgatási szükségletre minden évben, 611 forint kívántatik ezen egyházmegyében, tehát pénztári hiány mutatkozik 50 forint 46 kr.

Végül kéri esperes ur jelentésében az egyházlátogatási jegyzőkönyv „Rövid áttekintése” című sommázatának felolvasását.

Tudomásul vétetik s az egyházlátogatási jegyzőkönyv „Rövid áttekintése” a tárgyalás alapjául a befoglalt tárgyak sorrendje szerint felolvastatni rendeltetik.

2. Mielőtt közgyűlésünk a tárgyalást megkezdéné, esperes ur felmutatja e. m. gondnok urnak épen akkor ékezett levelét, melyben jelenti, hogy általa elháríthatlan

akadály miatt a gyűlésen meg nem jelenhet, ugyazinté felemlíti Szilágyi Antal és gróf Dégenfeld József világi tanácsbíráknak hason tárgyu szóbeli üzenetét is.

Sajnos tudomásul vétetik.

3. Világi tanácsbírák: Reök Pál, Debreczeni István és Szathmáry József urak helyettesítettnek, kik is az eskült letévén, közülök — rendes világi tanácsbíró nem lévén jelen — az életkorra nézve legidősebb Reök Pál a társelnöki szék elfoglalására felkértek, míg nem abban a később megjelenő Solymosi Bálint rendes világi tanácsbíró váltja fel.

4. Képviselők megbízó levelei rendben találattván:
Levéltárba tetetnek.

5. Olvastatott az egyházlátogatási jegyzőkönyv „Rövid áttekintése” című summazatából az iskolák állapotáról szóló jelentés, melyszerint:

1. K i t ű n ö k: a nagy-károlyi (mind 3), geresi, gencsi, csomaközi, berei, mátszalkai (nagyobb) szamoszegi (fi), olosvai parasznyi és gebei összesen tizenkettő.

2. Dicséretesek: börvelyi (fi), kaplonyi, domahidai, k-majtényi, dolrai, ér-endrédi, körtvélyesi (mind 2), mérki fábánházi, n-esedi (mind 2), szamoszegi (leány), apátii, vitkai, ilki, nagy-dobosi, jármii, jánosii, hodászi és nyir-megyesi — huszonegy

3. K i e l é g i t ő k: börvelyi (leány), kir.-daróczi, sz.-miklósi, irinyi, dengelegi, szaniszlói, ó-pályi, — összesen hét.

4. Aligkielégítő: a m.-szalkai (kisebb).

Tanító nem lévén, nem vizsgálható meg: a paposi.

Általában az iskolák szellemi állapota, — dacára az igen hanyag iskoláztatásnak, — kevés kivétellel örvendetesnek mondható, a mennyben az utóbbi pár év alatt az előző évekhez képest nagy haladást mutat különösen az egyházmegye északi részén, hol alig van egy — két iskola, melyben haladás ne volna észlelhető.

Tudomásul vétetik a kötelességeiket hiven végzett tanítók iránti elismerés, ugyazinté a gyengébbek buzditása czéljából szokott módon köztudomásra juttatni rendeltetik.

6. Olvastatott ugyancsak az egyházlátogatási jegyzőkönyvből a múlt év folytán egyes egyházakban befolyt kegyes adományok sorozata, névszerint, hogy:

1. N.-Károlyban tek. Majos Ilona urbólgy az urasztalához adott 4 drb terítőt. Ugyanott ngos Katona Miklós az iskolának 47 ftt értékű rajzátlatst (mintázatok). Nehai Danka Jánosné végrendeletileg 100 fttot. Asztalos Lajos 56 fttot.

2. K a p l o n y b a n Nyiri Pál 2, Ilyés János és Hegedűs Lajos egy-egy fttot.

3. S z . M i k l ó s o n domahidai lakos Sipos Zsigmond ur az egyháznál kölcsönlevo 150 ftt kamatját elengedte s még ezen kívül a harangöntéshez 20 fttot adott.

4. G e n c s e n Bajza Lajos budapesti vasuti hivatalnok, Bajza József, Bajza István tíz-fttot, Bajza Karolina sz.-miklósi lelkészné 5 fttot — összesen 35 fttot hagyományoztak az egyház részére templom felszerelési költségre. Özv. Uzonyi Sándorné szül. Jóó Ráchel asszony pedig egy 8 változatú uj orgona kerítését rendelte meg 1000 ftt értékben.

5. É r - E n d r é d e n Domahidy Zsigmond ur 3 hectoliter és 87 liter életert adott az egyháznak.

6. S z a n i s z l ó n Pellet Sándor ur a paplak javítására 20 fttot.

7. N . E c s e d e n Sarkady Sándor presbyter 20, Kovács Mihály lelkész 160 forint 25 kr.

8. M á t ű - S z a l k á n id. Csizmadia Ferenc presbyter a templomiszósztóket megszín bárszónnyal vonatta be 52 ftt költséggel. A szalkai takarékpénztár taneszközökre 20 fttot adományozott, a aranykönyvbe gyűlt kisebb adomány 10 ftt 50 kr.

9. N a g y - D o b o s o n özv. Kovács Andrásné végrendeletileg hagyományozott 91 fttot kötvényen, mely biztos helyen van.

10. P a p o s o n t. Horváth Mihály főgondnok ur 6000 zsindelet adományozott a templomfedele javítására és azt saját költségén fel is verette. Az egyház öszi terményét göcszépővel minden dijnélkül elcsépellette. Az urasztalát kenyérrel és borral folytonosan ó látja el.

11. B ö r v e l y b e n az egyház, többek hozzájárulásával 2 harangot 1902 ftt költséggel öntetett.

12. S z . M i k l ó s o n hasonlóan két új harang szereztetett; az egyiket id. Kovács Ferenc gondnok és ifj. Kovács Ferenc öntette 111 ftt költséggel. Felszereléssel együtt került az 136 fttba;

a másikat, mely három mászás — az egyháztagjai közadakozás folytán begyűlt összegből a régi 125 fttos harangból készítették, adván annak öntéséért — a felszereléssel együtt 250 fttot.

Örvendetes tudomásul vétetik, s a nemes szívű adakozók iránti elismerés

kifejezése s másoknak hasonló jótekonyságra buzditása czéljából szokott módon köröztetni rendeltetik.

7. Olvastatott a gencsi egyház belhivatalnokainak az egyházlátogatás alkalmával jegyzőkönyvbe vett azon kérelmök, hogy miután a mező-teremi főök egyház, mint ilyen, a nagy károlyi anya-egyházhoz van ugyan törvényesencsatolva, de agyakorlatban mindég a hozzá közelebb fekvő gencsi egyház belhivatalnokainak szolgálatát veszi igénybe azon főökegyház kevés számú tagjai, a mi különösen temetések alkalmával, kivált roz utban, a gencsi belhivatalnokokra igen terhes szolgálatot ró a nélkül, hogy ama főökegyház tagjai akár a gencsi anyaegyház fenntartásához, akár az ottani belhivatalnokok fizetéséhez valamivel járúnának, mondassék ki az e. m. közgyűlés által határozottan Mező-Teremenek, mint főökegyháznak hovatartozandósága már csak azért is, hogy az ottani egyháztagokat az illeto anyaegyház némi mérsékelt egyházi adóterhe alá vonhassa s egyszersmind egyházi szolgálat s különösen anyakönyvezés tekintetéből is ugyanazon egy helyhez legyenek köttetve.

Mező-Terem, mint főökegyház régebben is a Nagy-Károlyhoz, mint anya-egyházhoz tartozván, a mellett továbbra is meghagyatik, a gencsi belhivatalnokok azonban szolgálat tételre az ottani hivekkel szemben nem köteleztetnek, ha pedig ily szolgálatokat collegialitás szempontjából teljesítenek arról a jegyzéket anyakönyvezés végett kötelesek a n.-károlyi egyház lelkészéhez áttelni.

8. Volt e. m. közpénztárnok Dienes Balázs n.-dobosi lelkész ur mult 1884-ik évi áprilisi közgyűlésünk 26. j. k. számú végzése folytán közpénztárnoki hivataloskodása éveiről számadását egy csomagban néhány elő szó kíséretében beadja.

Esperes urnak átadatik oly czéjből, hogy azt egy általa összehívandó bizottság által vizsgáltsa meg s vizsgálat eredményéről a jelentést annak idejében és pedig mihamarább terjessze be.

9. Olvastatott az egyházlátogatási jegyzőkönyvből a szaniszlói egyházban észlelt azon körülmény, melyszerint az ottani belhivatalnokok részére újabb időben módosított, mult évi jun. havi közgyűlésünk által elfogadott s annak 14. j. k. száma alatt megerősítés végett felterjesztett díjlevelek szerinti fizetés nem elel meg, sőt lényegesen el tér a régibb díjlevelek szerinti fizetés értékétől.

Miután a mult 1884-dik évi ápril 4-én Nagy-Károlyban tartott közgyűlésünk, a vizsgáló bizottság véleménye kapcsán először beterjesztett új díjlevéltervezetek azért nem is fogadtattak el, mert mint a hivatolt gyűlés 24-ik jegyzőkönyvi számában világosan ki van fejezve, a belhivatalnoki fizetést csokitani a törvény értelmében nem szabad, a beterjesztett díjlevelek pedig nem egyeztek meg a régi díjlevelek értékével, miután továbbá az egyház képviselői által ez okon javítás és helyesbítés végett visszatért díjleveleket, midőn azok a következő vagyis mult június havi közgyűlésünkre a helyi előjáróság által ismételve és pedig látszólag módosítva beterjesztettek, a közgyűlés jó hiszeműleg vagyis azért fogadta el az egyházkerületre leendő felterjesztés és pártoló ajánlás végett, mert fel sem tette, hogy a szaniszlói előjáróság amaz előbbi kijelentését figyelmen kívül hagyja; annálfogva ugy esperes ur, mint az egyházmegye kerületi képviselője megbiztatnak, hogy a mennyben ezen új díjlevelek még megerősítés felsőbb helyen ez ideig sem nyertek, azok megerősítését a legközelebbi egyház kerületi gyűlés alkalmával jelen jegyzőkönyvi felhatalmazás alapján gátolják meg, s illetoleg vonják vissza azokat, még mielőtt tárgyalásra kerülének.

10. Olvastatott az egyházlátogatási jegyzőkönyvből, miszerint csomaközi lelkész Uray József ur az ottani iskola vezetéséről, melyet ideiglenesen vállalt el s több éven keresztül kitűnő si errel vezetett, most változott családi körülményei s egészségi kedvezőtlen állapota miatt határozottan visszalépesi szándékát jelentette be.

Sajnos tudomásul vétetik s az ekként üresedésbe jött tanítói állomás betöltésével esperes ur az érdeklött egyházzal egyetértésben megbizatik.

11. Olvastatott az egyházlátogatási jegyzőkönyvből Nyiri Ferenc n.-esedi lakost illetoleg felmerült azon körülmény, mely szerint o a kerületi szbíró meghagyásából, mint Ecsed község akkori főbírája megbizott, hogy az esedi templom tetőre kivetel pénzt a meg be nem fizetett esedi lakosoktól hivatalból hajtssa be. A behajtást eszközölven, mint a ker. szolgabíró által 1883. év március 29-én felvett számadási könyv igazolja, Nyiri Ferenc bíró, mint végrehajtó az idézett jkvi kimutatás szerint 568 ftt 35 krallal az egyháznak még mind eddig be nem számolt, annálfogva miután ezen kimutatás 2642 1882. sz. k. 1884. február 25-én kelt szbírói végzés folytán az esp. hivatal által a n.-esedi egyh. előjáróságához mint első illetoleges megbíráló testülethez megvizsgálás végett áttete-

tett, az egyh. előjáráság a bevételt és kiadást megvizsgálván, észrevételeit a. gy. és a. gy. alatt az esperesi hivatalhoz vissza származtatva, mely okmányokat a visitatio N.-Ecsedben a helyszínen 1885. február 26-án tartott presbyteri gyűlésben Nyíri Ferenc volt bíró és vjhátónak azon utasítással adta át, hogy azokra észrevételeit 8 nap alatt felelet terhe alatt az esp. hivatalhoz szolgáltatssa be.

Egyszersmind az egész perre vonatkozó iratok pedig az egyházi előjáráságának átadattak, azért, hogy ha a számló Nyíri Ferenc felvilágosítást kívánna, azokból a felvilágosítást megadhatssa.

Ezzel kapcsolatban olvastattott a n.-ecsed egyház előjáráságának esp. urhoz be. terjesztett jelentése s illetve kérvénye is, mely szerint nevezett Nyíri Ferenc az egyházlátogatás óta a tárgyban semmit sem tett, sőt számadásának tisztázására felhivatván, azt megtagadta; minél fogva kérik, hogy szám nélküli egyházi szükségük fedezésére tekin. tettel intézkedjék esperes ur, miszerint az egyház jogos követeléséhez juthasson az egyház pénze ne a számadót gazdagítsa, hanem az egyház tartozásainak törlesztésére fordíthatassék.

Mely ezen általa legjobb akarat mellett is eddig el nem intézhetett zavaros ügyet esperes ur közgyűlésünk elébe terjesztvén: e tekintetben intézkedést kér.

Nyíri Ferenc szolgabíróilag megbízott pénkezelő számadásának megvizsgálása és rendbehozására Szilágyi Antal és Kubinyi Károly tanácsbírák küldetnek ki, jelentésük bevarátván.

12. Olvastattott az egyházlátogatási jegyzőkönyvből, miszerint Szamoszegén Kósa Mihály újonnan választott gondnok megválasztása ellen több egyháztag aláírásával kérvény adatott be, azon okon, mivelhogy a választás szerintük korteskedéssel történt, minél fogva a választás megsemmisítését kérték az egyházlátogató küldöttségétől. — Miután azonban ez fegyelmű ügy, melyben törvény szerint első fokubíróság maga a helyiegyháztanács: tehát az egyházlátogatóság az ügyet elbírálás végett ahoz utasította.

Ezzel kapcsolatban olvastattott panaszlókna a helybeli egyháztanács e tárgyban hozott végzését felebbező kérvények.

Mennyiben a felebbezett végzés ide be nem érkezett, sőt az illető lelkésznek szóval tett kijelentése szerint ily érdemleges végzés — a vizsgálat nem lévén teljesen befejezve — még nem is hozott, annál fogva tárgyalás alá sem vehetővén a felebbezési kérvény vissza adatik.

13. Olvastattott az egyházlátogatási jegyzőkönyvből az O-Apátiban bejelentett azon körülmény, hogy ott a lelkész fizetés különösen pedig a széna fizetés, mely a lelkész jövedelmének felezését képezi, a hibás kivétési kulcs miatt évről évre alább száll nemcsak, de nagy részben hátralekban marad és olcsó s ha e részben intézkedés nem történik s a fizetési kulcs határozottan meg nem állapítatik a lelkész fizetés megsemmisülésnek néz elébe anyival inkább, mert meg az övezegységben élő s félbérrel tartozó egyháztagok sem akarják csekély szemesletet fizetésüket megadni, a mire pedig a díjvel egyik pontja szerint világosan kötelezve vannak.

Miért is lelkész ezen ügy redbehozására egy küldöttséget ker kinevezetni, mely a helyszínerre ki menvén a kérdést behatóan megvizsgálja s az előjárásággal egyetértve egy biztosabb fizetési kulcsot állapítson meg.

Ezzel kapcsolatban olvastattott lelkésznek e tárgyban közgyűlésünkhöz külön is beadott hason tartalmu kérvénye.

Minek folytán a kért vizsgálat megejtésére s esetleg új fizetési kulcs s ahoz képest új díjveltervezet megállapítására Segesvári József és Debreczeni István urak küldetnek ki, jelentésük jövő gyűlésünkre bevarátván.

14. Tárgyalás alá vétetvén a főt. egyh. kerületől, illetve főt. püspök úrtól vélemény adás végett az egyházmegyékhez leküldött javaslatok és indítványok: olvastott mindenek előtt az esperesi karnak a segéd lelkészek kibocsátása és elhelyezése ügyében mult évi augusztusi egyh. kerületi egy. 278. szám alatt beterjesztett s véleményezés végett az egyházmegyékhez végzésileg utasított javaslata.

Közgyűlésünk a javaslatot általánosságban elfogadhatónak véleményezi, tekintettel azonban arra, hogy az 5000 lelken felüli egyházakban, igen kevés kivétellel most is vannak s. lelkészek s így ha ezekben a s. lelkész állomás szervezése elrendeltetik is, ez által a főcél, hogy t. i. a helynelküli káplánok részére munkatér és megélhetés biztosítások a papjelöltek nagy száma miatt csak részben lenne elérve, — óhajítja közgyűlésünk, miszerint a javaslat 5. pontja oda módosíttassék, hogy a 3000 lelken felüli egyházakban, ha csak egy rendes lelkész van; 5000-on felül számláló egyházakban ha két rendes lelkész van is, kápláni állomás szerveztessék.

A mi a javaslat 7-ik pontjával, azt akent óhajítja módosítani közgyűlésünk, hogy a s. lelkészeknek egyik egyházmegyéből a másikba való áthelyezését a püspök csak az illető esperes meghallgatása és az érdeklét s. lelkész belenyugvása folytán rendelheti el.

15. Olvastattott a lelkész-képesítési vizsgálatok határidejének módosítása és megváltoztatása tárgyában mult évi augusztusi e. k. közgyűlés 279. sz. a. beterjesztett s vélemény adás végett leküldött indítvány.

A benne foglalt kétségtelen indokok folytán pártoltatik s közgyűlésünk által a lelkész-képesítési vizsgálatnak a második e. k. gy. idejére (júlus vagy aug.) leendő áttétele javasoltatik.

16. Olvastattott a debreczeni főiskolánál a tandírválasztás fontos kérdésében mult évi aug. havi e. ker. k. gy. 280. sz. alatt beadott s véleményadás végett az egyházmegyékhez áttett indítvány, mely beható tárgyalás alá vétetvén, következő határozat hozott: Szokatlanok tartja e. m. közgyűlésünk, hogy ezen indítvány, mely tárgyalásnál fogva nem is tartozik az e. megyékhez, miután abban az e. k. közgyűlés plánuma, vagy legkésőbb esetben a konvent, mint felsőbb hatóság van hivatva dönteni — ide véleményadás végett leküldött s ezt egy a törvényes renddel, mint az egyh. kerületi közgyűlés jogkörének sértetlenségével megegyezőknek nem tartván, nem is érzi magát feljogosítva hozzá szólni.

17. Olvastattott az esperesi karnak a beregi egyházmegye indítványára az egyházlátogatás alkalmával jövőre szedendő pénzek és adományok, ugyszintén az egyh. kerületi nyomtatványok ingyen adása tárgyában mult augusztusi közgyűlés 338. sz. a. a. főtiszteleti egyházkerülethez beterjesztett javaslata: Közgyűlésünk a javaslatot minden változás nélkül elfogadhatónak véleményezi.

18. Olvastattott az 1883-ik évi szeptemberi egyh. ker. közgyűlés jegyzőkönyvi 233. száma, melyben az ugyanazon évi 67. számú egyházkerületi végzésben az esketési jegyek, vagy helyettük családkönyv eltebeléptetése tárgyában az egyházmegyék vélemény adására szólíttatván fel, miután e tárgyban egyházmegyéknek még nem nyilatkozott, ez utal következőkben terjeszti be a főtiszteleti egyházkerületi gyűlésre véleményét.

Családkönyvek készítését, melyek kisebb egyházakban nem is mulhatlanul szükségesek, nem tartja közgyűlésünk a lelkészekre rá erőszakolhatónak ellenben óhajja különös tekintettel a lakhelyeket változtatókra nézve, hogy oly esketési-jegyek nyomassanak és osztassanak szét a törvényes házasságra lépők vagy már abban élők közt, melyből lakhely változás esetén az ismeretlen lelkész keresetési és halálozási eseteknél az illetők vagy családja tagjának hova tartozandóságára nézve kétség nélkül eligazodhassék.

19. Olvastattott Szántó Gáspár és érdeklétsai nagy-ecsed lakosoknak, mint az egyházért Stempfli József családos lakostól a templom építés alkalmával felkölcsönzött 1000 firt toke adósság biztosításra nézve magokira kezességet vállalt egyháztagoknak közgyűlésünkhöz intézett kérvényök, melyben eloadják, hogy az egyház tartozása, mely perkoltséggal és kamatokkal együtt 1945 forintra növekedett, rajtok 1875. évi márczius hóban végrehajtás után bevétetvén, miután ez összeget az egyház csak 1885. évi márczius hó végén fizette vissza, ók az 1883. év ápril hó 1-ig eső kamatokat követelik s azt mielőtt az ügyet perre bocsátának, részökre közgyűlésünk által megtérletni kérik.

Miután panaszosok magok beismerik, hogy eredeti követelésük, melynek kiizetésére a nagy-ecsed egyházat közgyűlésünk több rendbeli kérvényével utasította, — kiiztetetett, ezen újabb támasztott követelésöknök pedig sem mennyiségét, sem jogszerűségét okmányilag nem igazolják, tehát ezen semmi okmányokkal támogatott kérvény be nem vehetővén, követelésöket elutasíttatnak.

Mely végzést az illetők felebbezvé: a főt. egyházi közgyűlésre felterjesztetik.

20. Olvastattott az egyházlátogatási jegyzőkönyvből a vitkai egyházban a lelkész által bejelentett s a presbyterium által sem tagadott sőt elismert azon sajnós körülmény, melyszerint ott a keresztes-élet fizetés beszoigaltatásánál oly nagy mérvű vissza élés történik, hogy az által a belhivatalnokok hovatovább meg nem élhetes veszélynek vannak kitéve. Miért is lelkész és presbyterium együttesen belátván szükségét az e tárgyban minél gyorsabban teendő intézkedésnek, az egyházlátogatóság felhívta az egyháztanácsot, hogy e kérdést egyházi közgyűlésben tárgyalatván, az eredményt vagyis megállapodást a sokkal biztosabb és igazságosabb szemes étellel való fizetés tekintetében, jelen közgyűlésünkre terjessze be.

Ezzel kapcsolatban olvastattott lelkésznek közgyűlésünkhöz e tárgyban beadott hivatalos jelentése, melyszerint az egyházlátogatóság meghagyása folytán f. évi ápril 7-én tartott egyházi közgyűlésben ez ügy tárgyalatván, az egyházi adóizető közönség több érdeklét tagjai, dacára a lelkész és a presbyterium indokolt előterjesztésének — a ke-

resztes-életnek szemes-életre való változtatását nem fogadták el, mi felett az ugyanazon napon tartott presbyteri ülés 2. jk. számú végzésében sajnálatát fejezvé ki, miután az egyh. előjárás egyes tagjai a néppel szemben nem akarják magokat kellemetlenségnek kiténi, ez így e. m. közgyűlés elé terjesztetni határozott. — Minél fogva a belhivatalnok is kéri, hogy az egyh. tagok által fizetni kötelezett kereszteni tartozás változtassék át szemes életbeni fizetésre.

A kérelem megvizsgálására, azon utasítással, hogy a fizetés által változtatása által a belhivatalnok fizetése csokulást nem szenvedhet, Segesváry József és Debreczeni István kiküldetnek.

21. Olvastatott az egyházlátogatási jegyzőkönyvből, a k.-jános és vitkai iskolatitkok közt az előbbi egyház lelkeséje által kedvezményezett s mindkét egyháztanús beleegyezésével találkoztott csereterv, mely szerint t. i. Kocsár Elek k.-jános tanító Vitkába, Varga István vitkai tanító pedig Kántor-Jánosba tenné át lakását s hivatali működését, miután Kocsár Elek az egyházlátogatóság előtt, előnyös vagy legalább nagy veszteséggel nem járó mozdulhatás esetén változási szándékát jelentette ki.

Tudomásul vétetik s a mindkét egyház hozzájárulásával létesült csere, mint a törvénnyel is megegyező, közgyűlésünk által megerősítettik.

22. Olvastatott Bulyáki András n.-cesedi lakosnak püspök urhoz intézett kérvénye, melyben a volt gondnoktárs Murguly vagy Oláh Sándor elhalálozása után annak iratai közt talált némely másolt nyugtát és naplőleleke alapján, azon összeget, melyben e. m. közgyűlésünk által, mint volt társunknak elmarasztaltott, Kovács Mihály nagy-cesedi telkésznél maradtának állítja s rajta kéri megvétetni. Kifejezvé egyzersmind, hogy miután az egyházmegye eseresében, annak részrehajlatlanságában nem bízik, főtisztelt püspök ur által kér egy érdeketlen s részrehajlatlan küldöttséget kineveztetni, egyzersmind az általa óhajtott küldöttségi tagokat is kijelölve.

Emek kapcsában olvastatott a főtiszt. püspök ur felhívása folytán e. m. gondnok Kulán Imre ur által ezen ügy megvizsgálására a panaszló óhajta szerinti kinevezett küldöttségek közgyűlésünkhöz, mint első illetékes hatósághoz betervezett jelentése, melyben azonban az aláírásával való hozzájárulást a küldöttség egyik tagja azon okon tagadta meg, mivel hogy a 4 drb másolt nyugtának eredetijét sem ő, sem a küldöttség soha nem látta s így kételkedik benne, hogy azok valóban léteznek-e, annyival inkább, mert nem volt oka Bulyáki Andrásnak a saját maga által választott küldöttségtől az eredeti nyugtákat megtagadni.

Minckéüllyen az ügy az összes iratokkal együtt küldöttséghez vizsdatetett az eredeti nyugták alapján leendő megvizsgálás és újabb jelentéstétel végett, addig közgyűlésünk, illetve az e. m. első foku bíróság érdemleges határozatot nem hozhatván.

23. Olvastatott Bulyáki István és Szántó István ez időszertit n.-cesedi gondnoknak közgyűlésünkhöz beadott kérvényök, melyben előadván, hogy Bulyáki András 1871 és 1872-dik évi n.-cesedi gondnok azon számadását, melynek beadására 1882-dik évben tartott egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyve 16-dik számú utolsó pontjában is köteleztetett, máj napig sem adta be, kérnek oly szigorú intézkedést, melynek ereje azon hiányzó számadását vele adassa be, melyből ki kell tünni, hogy azon 441 frt 41 kron kívül, melyben már előbb elmarasztaltott, még mintegy 800 frtot marasztott zsebében az egyház pénzéből ezelőtt 13 esztendővel.

Fentebbi 11-dik j. k. sz. alatt Nyiri Ferencz pénzkezelő számadásának megvizsgálására kinevezett küldöttségi tagok, Szilágyi Antal és Kubinyi Károly tanácsbírák ezen kérdés lehető tisztázásával is egyidejűleg megbízatnak, — jelentésök beváratván.

24. Olvastatott özv. Sütő Péterné hodási lakosnak közgyűlésünkhöz beadott kérvénye, melyben panaszt emel, hogy a helybeli egyháztanács egyházi adóját folytonosan fellebb emeli; előbb 1 frtről 2 frtra, most pedig 3 véka gabonára emelte fel, minél fogva mint szegény, e nagy teher alól felmentését s egyházi adójának 1 frtban leendő megállapítását kéri.

Mint az egyháztanács mellőzésével beadott kérvény első foku elbírálás és intézkedés végett a presbyteriumhoz áttétetik.

25. Olvastatott volt szaniszlói lelkész, Kémeri Ödön özvegye, született Csuka Mária asszonynak két rendbeli kérvénye, melyek egyikében eseres urtól kegyelem fizetés hátralékának beadatását, másikában pedig a férje által költséges munkával használtatott tett temetőföld különben maga az egyháztanács által is neki ígért, de a törvényes gyakorlat szerint is őt illető évi fele haszonbérnek kiszolgáltatását kéri, — előbbi kérelmét indokolván azzal, hogy a kegyelem már vége felé jár s neki a parochiáról távoznia kell.

A szaniszlói előjárásnak komolyan meghagyatik, hogy nevezett

özvegy lelkésznek minden kint levő hátralékát, ugyszint a temetői haszonbérből jogosan követelt 11 frt 80 krt különbeni végrehajtás terhe alatt fizesse ki.

26. Olvastatott a k.-majtényi egyház belhivatalnokainak közgyűlésünkhöz intézett kérvénye, melyben előadván, hogy a ezélhavett átteleplési helyen gróf Károlyi Alajos ó nagyméltósága által az egyháztagok minden hozzájárulása nélkül egészen ingyen adományozott papi és tanítói parochiális telkeket, ök — tekintve az egyháznak az áttelepléssel járó tetemes szükségét — használat és jövedelem gyarapítás végett ideiglenesen átengedték ugyan, miután azonban a mult mostoha évek alatt kertjeik használatlanokká lettek s miután ez engedményök arra használtatott fel, hogy az átteleplés szándékosan s minél tovább halogattassék, már a mult évben kifejtették, hogy a folyó 1885-dik évre az öket jogosan illető telek haszonélvezetét visszavessék, az egyháztól s emek dacára mégis amaz üres telkeket jelenlegi gondnok, ifj. Vajda Sándor, épen az ó távollétükben felszántatta s bevetette: kéri a mondott üres telkek használati jogát magok részére végzésileg visszarendeltetni s ha emek foganatja nem volna, bírálóg visszaadatulni.

Kétségtelen levén a parochiális telkekhez: közgyűlésünk mielőtt a polgári hatóság közbejöttet igénybe venné, meghagyja az illető gondnoknak szüntegy mint magának az egyháznak, hogy a többször említett üres telkek használati jogát a belhivatalnokoknak, különbeni bírói végrehajtás terhe alatt visszabocsátani el ne mulassza; — a gondnok és egyház e részbeni további magatartásáról pedig a lelkész hováhamarabb jelentést tegyen.

27. Olvastatott volt ó-pályi lelkész, néh. Kovács Zsigmond özvegyének közgyűlésünkhöz intézett kérvénye, melyben előadja, hogy mult év ápril 4-én N.-Károlyba tartott közgyűlésünkhöz beadott s annak 21-dik j. k. száma alatt a gyámintézeti választmányhoz intézkedés végett áttett amaz első kérvényére, melyben a maga és két kiskoru gyermeke részére az 1883-dik év ápril 24-től, vagyis a kegyeleti év leteltétől számlándó segélyosztalék folyóvá tételét kérelmezte, nevezett választmány elutasító végzést hozott egyfelől azért, mert az 1883-diki közgyűléshez nem adott be segélykérő folyamodványt s így az azon évi egész segélyösszeg az egyházmegyében levő egy özv. lelkésznek adatott ki, — másfelől pedig Lajos fiára néve azért is, mert ő az eseres ur káplánja levén, állandó keresetforráshoz jutott és így a gyámintézeti alapszabályok 25. §-a értelmében nem segélyezhető. — Mely reá néve serelem határozatát a gyámintézeti választmányának közgyűlésünkhöz felebbezi kövörkezo okoknál fogva:

1-ör. Mert a gyámintézeti alapszabályok között egy sincs, mely azt mondaná, hogyha a segélyösszeg nem kéri, az a segélyezendőkre a nem kértidőrelvész, sőt a 36. §-t azt mondja „a ki illetéket egy év lefolyása alatt is fel nem venné, az az alap-tökéhez csatolattik s a segélyezendő részére 6% kamatra gyümölcsözés végett kiadatik; — olyan sincs, melynek értelme az volna, hogy illetéknek csak a kért osztalék tekintetik, — a szakaszokat pedig — a mint azon alapszabály világosan kimondja — a segélyezendő hátrányára változtatni és így magyarázni sem lehet. — De különben is az egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyveiben mindig vannak örökítve az elhunyt lelkészek nevei s legtöbbször vonatkozás van hátra maradt családjára is; — legalább ő az 1883-ki tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvében említve van s így a gyámintézeti választmány által nem létezőnek nem tekinthetett.

2-ör. A nevezett év egész segélyösszeg egy özvegy lelkésznek nem is adathatott ki, mert a 31-dik §-szertit, ha egy évben egy árva családnál több nem lenne segélyezendő, az az évi jövedelem $\frac{1}{4}$ -dánál nagyobb segélyben nem részesülhet, tehát az özv. jövedelem $\frac{1}{2}$ -da a pénztárban marad.

3-ör. Lajos fiát illetőleg pedig igaz hogy ő 1884. ápril 10-től eseres ur káplánja s így azon időtől nem segélyezhető, de a kérdéses év egy részében a sárospataki főiskola tagja volt. az iskolai pálya pedig állandó keresetmódnak nem tekinthető; majd emek elvégzése után egész a jelzett időig hely nélkül, anyai gondozás alatt volt s így a 25-dik §-t említett része reá azon évben nem alkalmazható.

Mely okok alapján a nevezett évi segélyosztalékot maga és 2 kiskoru árva részére kiutalványoztatni kéri.

A gyámintézeti szabályokból merített ezen indokokat közgyűlésünk teljesen méltányolván, a kérelemnek helyadatik s az 188 $\frac{1}{2}$ -dik évről benmaradt segélyosztaléka ugy a már időközben elhalt anyá, mint két kiskoru árva és örökös részére kiadatulni rendeltetik, — megbízatván egyzersmind a gyámintézeti választmány, hogy az anyá elhaltával, a betervezett lelkész bizonyítvány szerint, életben és teljes árvaságban hátramaradt kiskoru hajtadon leány részére az őt illető osztalékot jelen évről is folyóvá tegye.

28. Takács Ferencz múlt évi jun. havában Sáros-Patakon vizsgázott s ugyan azon évi aug. havában főtiszt. püspök ur által ezen egyházkerületbe bekebelezett ifjú papjelölt e mi egyházmegyénkbe felvételét és alkalmazását kérelmezi.

Az első lelkész-képességi vizsgát jó eredménnyel letet ifjú atyai bizonyítványai rendben találattván: kérelmének helyadatik s lehető alkalmazásával nt. esperes ur megbízatik.

29. Kézi Sándor geresi lelkész esperes urhoz intézett levelében előadja, miszerint a szathmari egyházmegyébe bekebelezett szathmárhegyi anyaegyházhoz tartozó, de attól távol, Gereshez pedig nagyon közel eső erdői határban levő számos tanyákról, melyek Erdőddel, mint leányegyházal volnának kapcsolatban, legtöbbször sőt állandóan a geresi belhivatalnokok szolgálatát veszik igénybe az azokon lakó s nagyrésztben épen geresi születésű családok, annyivalinkább, mert a sokszor járhatatlan roz utakon az onnan 2 mértöldnyi távolságra eső Szathmárhegyre menni képtelenség is. — Miből neki — minden ovakodása dacára — nem csak az illetékes lelkészszel, hanem a szolgálatát igénybe venni akarókkal szemben is már sok kellemetlenség fordulván elő, kéri hogy ezen ügyben, ott a hol kell a maga rendes útján intézkedés tetessenek, annyivalinkább, mert őt az illetők regóta kéri, hogy tegyen lépést arra nézve, hogy ők hivatalos egyházi összeköttetés tekintetében a geresi ref. egyházhoz rendeltessenek.

Ezen már régebben létesült összeköttetést a szathmárhegyi anya- és a hozzá tartozó erdői leány- s ez utóbbival kapcsolatos fiók egyházak közötti közgyűlésünk fel nem bonthatja, annyival kevésbé, mert a mondott leány- és fiók egyházak kívül esnek hatáskörének területenségre ez egyben a nt. szathmari egyházmegyé van jogosítva érvényesen határozni.

Annnyit azonban kimondt közgyűlésünk, hogy a geresi belhivatalnokok ama leány- és fiók egyházakban szolgálattételre nem köteleztetnek s ha ezt kollegiális szempontjából az illetékes szathmárhegyi lelkész felhatalmazása folytán meg is teszik, a jegyzéket anyakönyvezés végett mindenkor tartoznak a szathmárhegyi lelkészhez által tenni.

Mely határozat a nt. szathmármegyei esperesi hivatalhoz s általa azon egyházmegyé közgyűléséhez tudomás és intézkedés végett hivatalból áttétetni rendeltetik.

30. Budaházy Mihály egyházmegyei ügyvéd betérjeszti esperes urhoz intézett levelében, miként a hodászi lakos és egyháztag Deli Istvánné ügyében, Weiszman Jakab ugyanottani lakos ellen az egyházmegye 1884-ik évi ápril 4-én N.-Károlyban tartott közgyűlése 14. j. k. számú végzése alapján ujabbban maga az egyházmegye által megindított bürperben hozott elutasító végzését a Szatmár-Németi kir. törvényeknek f. évi jan. 8-án fellebbezte, melleskélvén /- alatt a nehezelt végzést is.

Tudomásul vétetik

31. A paposi egyház előjárósága betérjeszti az ott njonnan építendő iskola tervrajzát és költségvetését, kérvén annak elfogadását és megerősítését.

Felhozott indokai alapján, tekintettel különösen ezen kisdied egyház szegénységére, a tervrajz elfogadtatik és megerősítettik.

32. Lelkészjelölt bizottság tagjainak az egyházmegye részéről:

A mult évben kinevezett tagok újból megválasztattak.

33. Az egyházmegyei számvéviszék elnökének, gr. Dégenfeld József urnak lakás-változtatása s sokfelől igénybe vett hivataloskodása miatt még eddig nem tevékenyen meg működését s annak újból szervezése már azon okból is szükségessé vállván, mert egyik tagja gyámintézeti pénztárnokká választatott, kinek, mint ilyennek, számadása szinte a számvéviség felülvizsgálata alá tartozik: esperes ur e tekintetben a közgyűlést intézkedésre hívja fel.

A közgyűlés tagjai nagyobb részben szétoszolván s az idő már különben is előre haladván: tárgyalása jövő gyűlésre halasztatott.

34. A szamoszegi egyház előjárósága egy kis belsőség eladhatása iránt utólagos kérvényt adja be s a helyszíni szemle megejtésére egy küldöttséget kér kineveztetni.

Az ó-apáti és vitkai egyházakba jelen jegyzőkönyv 13 és 20-ik számai alatt kinevezett küldöttség tagjai ezen helyszíni szemle egyidejűleg leendő megejtésével s arról való jelentéstétellel megbízatnak.

35. Berei hely. hitv. ev. egyház tanácsa kéri, hogy a nagy-károlyi egyh. megye 4-kén 28. szám alatt kelt azon határozata, melyszerint az elhalt lelkészek és tanítók özvegyei az egyházi tartozások viselése alól felmentetnek, még azon esetre is, hogy ha ingatlan birtokkal bírnak — Bere községre nézve helyettesek hatályon kívül.

Folyamodó egyház igazolván azon körülményt, hogy Bere községben az egyházi tartozások fizetésére alapul az ingatlan szolgál, ennél fogva

határozatilag kimondatik, hogy Bere községben elhalt lelkészek és tanítók özvegyei ha ingatlan birtokkal bírnak, az egyházi tartozásokat fizetni kötelesek.

36. Ujfalussy Sándor e. m. tanácsbíró ezen állásáról, minthogy hivatalos állásából kifolyó teendői miatt az egyh. megyei tanácsbírói teendőket nem teljesítheti — lemond.

A lemondás sajnálattal elfogadtatik s esperes az új választás hirdetésére felhivatik.

37. Asztalos Kálmán n.-károlyi születésű, jelenben a debreczeni ref. főiskolában a hittanszak 3-ik évet hallgató növendék kéri, hogy az u. n. „Márton-Keresztes“ alapítványra vétessenek fel.

Folyamodó a n.-károlyi ev. ref. egyházban lelkészként működő atyja szigorú helyzetét, az ő kifogástalan erkölcsi magaviseletét, szorgalmas tanulói minőségét igazolván, a „Márton-Keresztes“ alapítványra, melynek élvezetere felvétel az 1887. isk. évre ezen e. megyét illeti, — felvétetik, erről a debreczeni ev. ref. főiskola tek igazgatósága értesítettik.

38. Egyházkerületi képviselőkül:

papi részről Segesvári József, világi részről Solymossy Bálint tanácsbírók bizattak meg, — részökre a megbízó levél jelen jegyzőkönyvi számban kiadandó lévén.

Hitelesített Nagy-Károlyban, 1885. május 6-án tartott rendkívüli közgyűlés alkalmával.

A 13, 35, 36, 37. számokat jegyzette:

a többit

Debreczeni István,
világi jegyző.

Segesvári József,
papi jegyző.

TÁRGYMUTATÓ.

1. Esperesi jelentés.
2. Távollevők meg nem jelenhetése.
3. Tanácsbírák helyettesítése.
4. Képviselők megbízó levelei levéltárba tételnek.
5. Iskolák állapotáról jelentés.
6. Kegyes adományok sorozata.
7. Mezőteremi főkegyház N.-Károlyhoz tartozik.
8. Közpénztárnoki számadását Dienes Balázs lelkész beadja.
9. Szaniszlói új díjlevelek ajánlása az e. kerületen visszavonandó.
10. Csomaközi lelkész az ideiglenesen vitt tanítószágtól visszalép.
11. Nyíri Ferencz n.-ecsed lakos számadására nézve intézkedés.
12. Kósa Mihály szamoszegi új gondnok választása ellen beadott kérvény a presbyteriumhoz visszatételnek.
13. Olcsva-Apátiban a széna fizetés ügyében küldöttség neveztetik.
14. Vélemény: a s. lelkészek kibocsátása s elhelyezése ügyében.
15. Vélemény: a lelkészképességi vizsgák határidejét illetőleg.
16. Vélemény: a tanárválasztás kérdésében.
17. Vélemény: az egyházlátogatás alkalmával szedendő pénzekre és egyh. nyomtatványokra nézve.
18. Vélemény: a családjegyek és családkönyvek tárgyában.
19. Szántó Gáspár és érdektársai n.-ecsed lakosok kamatkövetelése tárgyában végzés.
20. Vitkai egyházban a keresztes élet fizetésnek szemes fizetésre átváltoztatása tárgyában küldöttség neveztetik.
21. Kántorjánosi és vitkai tanító csere megerősítettik.
22. Bulyáki András n.-ecsed lakos ügye a küldöttséghez visszatételnek.
23. Bulyáki István és Szántó István n.-ecsed gondnokoknak Bulyáki András elleni követelésük tárgyában: küldöttség.
24. Sütő Péterné hodászi lakos kérvénye az ottani egyháztanácshoz áttételnek.
25. Özv. Kémeri Ödönné, született Csuka Mária két rendbeli kérvényére intézkedés.
26. Kis-majtényi egyház behívatainak haszonélvezeti joga az új parochialis telkeket illetőleg megállapítatik.
27. O-Pályi volt lelkész néh. Kovács Zsigmond özvegyének kérvényére intézkedés.
28. Takács Ferencz első lelkészképességi vizsgát jó eredménnyel letett ifjú atyafi, segéd lelkészül bekebeleztetik.
29. Kézi Sándor géresi lelkész kérvényére intézkedés.
30. Budaházy Mihály e. m. ügyvéd jelentése a Deli Istvánné, hodászi lakos ügyében: tudomásul vétetik.
31. Paposi iskolaterv és költségvetés helybenhagyatik.
32. Lelkészjelölő bizottság megválasztatik.
33. Számvevőszék nem állíttatik fel, — régebbi gyakorlat fentartatik.
34. A szamoszegi egyház által régebben eladott belsőség ügyének megvizsgálására: küldöttség.
35. Berei egyház indítványa, illetve kérelme megadatik.
36. Ujfalu Sándor ur lemondása a tanácsbírágról, sajnos tudomásul vétetik.
37. Asztalos Kálmán a „Márton-Keresztesy“ alapítványra ajánltatik.
38. Egyházkerületre képviselők küldetnek.